

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ТЕЗИ

**Міжвузівської науково-практичної
конференції
студентів аспірантів і молодих
учених**

*“Екологічний розвиток країни
в рамках Європейської інтеграції”*

28 травня
2015

ТЕЗИ

Міжвузівської науково-практичної конференції студентів аспірантів і молодих учених “Екологічний розвиток країни в рамках Європейської інтеграції”

Організаційний комітет:

Голова:

Олійник О.В. - перший проректор ЖДТУ

Співголови:

Краснов В.П. - д.с.-г.н., професор, завідувач кафедри екології;

Замула І.В. - д.е.н., професор, завідувач кафедри БОтаА за видами економічної діяльності.

Члени оргкомітету:

Мальований М.С. - д.т.н., професор, завідувач кафедри екології та збалансованого природокористування Національного університету «Львівська Політехніка»;

Гарбар О.В. - д.б.н., доцент кафедри екології та природокористування ЖДУ ім. Івана Франка;

Легенчук С.Ф. - д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і аудиту ЖДТУ;

Гнатюк Б.Й. - начальник ДЕІ у Житомирській обл.;

Мяновська Т.М. - завідувач науково-методичного центру Управління освіти Житомирської міської ради;

Тимочко Т.В. - голова Всеукраїнської екологічної ліги;

Мамрай В.В. - начальник відділу міжнародних зв'язків ЖДТУ;

Шелест З.М. - к.б.н., доцент, завідувач кафедри природничих наук ЖДТУ;

Чугай А.В. - к.геогр.н., доцент, декан природоохоронного факультету Одеського державного екологічного університету;

Бахарєв В.С. - к.т.н., доцент, декан факультету природничих наук Кременчуцького національного університету ім. М. Остроградського;

Котенко В.В. - к.т.н., доцент, декан гірничо-екологічного факультету ЖДТУ;

Давидова І.В. - к.с.-г.н., доцент кафедри екології ЖДТУ;

Коцюба І.Г. - к.т.н., доцент кафедри екології ЖДТУ;

Кірейцева Г.В. - к.е.н., старший викладач кафедри екології ЖДТУ;

Корбут М.Б. - старший викладач кафедри екології ЖДТУ;

Войналович І.М. - пров. інженер кафедри екології ЖДТУ;

Козлюк Н.В. - лаборант кафедри екології ЖДТУ.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ ЖИТОМИРСЬКОЇ МІСЬКОЇ
РАДИ

ДЕРЖАВНА ЕКОЛОГІЧНА ІНСПЕКЦІЯ У ЖИТОМИРСЬКІЙ ОБЛАСТІ

ВСЕУКРАЇНСЬКА ЕКОЛОГІЧНА ЛІГА

ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

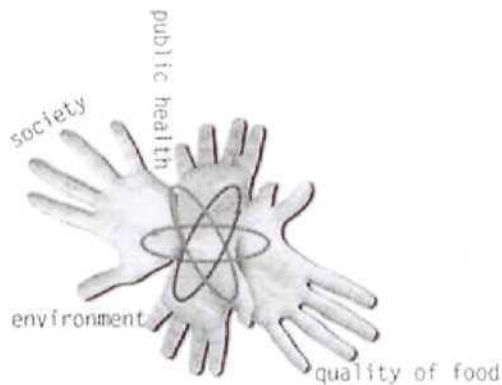
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

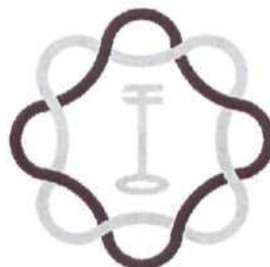
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. М. ОСТРОГРАДСЬКОГО

ТЕЗИ

Міжвузівської науково-практичної конференції студентів аспірантів і молодих учених *“Екологічний розвиток країни в рамках Європейської інтеграції”*

Tempus

ЖДТУ
2015

УДК 504
ББК 20.1
Т11

Т11 **Тези** Міжвузівської науково-практичної конференції студентів аспірантів і молодих учених “Екологічний розвиток країни в рамках Європейської інтеграції”, 28 травня 2015 року. – Житомир: ЖДТУ, 2015. – 88 с.

ISBN 978-966-683-445-7

Представлено доповіді учасників науково-практичної конференції “Екологічний розвиток країни в рамках Європейської інтеграції”. Наведено аналіз та результати досліджень сучасних проблем впровадження концепції сталого розвитку країни.

Конференція проводилася у Житомирському державному технологічному університеті 28 травня 2015 року.

ISBN 978-966-683-445-7

УДК 504
ББК 20.1

Наукове видання

**Тези Міжвузівської науково-практичної конференції
студентів аспірантів і молодих учених
“Екологічний розвиток країни в рамках Європейської інтеграції”**

м. Житомир, 28 травня 2015 року

Редактор	<i>Г.В. Кірейцева</i>
Верстка та макетування	<i>І.М. Войналович Н.В. Козлюк</i>

Матеріали подано в авторській редакції

Об'єм даних – 7,71 МБ

Видавець і виготівник
Житомирський державний технологічний університет,
вул. Черняхівського, 103, м. Житомир, 10005

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи
ЖТ № 08 від 26.03.2004 р.

ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА СТАЛОГО РОЗВИТКУ

<i>Бехтер А.А.</i> <i>Кривицкая И.А.</i>	ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ РЕКРЕАЦІЙНИХ ЗОН МІСТА МАРІУПОЛЬ	5
<i>Буллер М.Ф.</i> <i>Романько Т.В.</i>	ВПЛИВ ПІРОКСИЛНОВИХ ПОРОХІВ ТРИВАЛОГО ЗБЕРІГАННЯ НА СТАН ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ	6
<i>Нестер А.А.</i>	ЗМЕНШЕННЯ ВИТРАТ ВОДИ ТА МІДІ ПРИ ВИГОТОВЛЕННІ ДРУКОВАНИХ ПЛАТ	7
<i>Кациенко П.М.</i> <i>Мислюк О.О.</i>	ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕНЕРГЕТИЧНИХ ОБ'ЄКТІВ	8
<i>Зинченко М.В.</i> <i>Мислюк О.О.</i>	ЯКІСТЬ ВОДИ РІЧКИ ЗОЛОТОНОШКА	10
<i>Гришик О.І.</i>	МЕТОДОЛОГІЧНІ ОРИЄНТИРИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ПОЛІСЬКОГО РЕГІОНУ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	11
<i>Когут В.І.</i> <i>Салавор О.М.</i> <i>Шуласва Ю.С.</i>	ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ ЕЛЕКТРОННОГО ТА ЕЛЕКТРИЧНОГО ОБЛАДНАННЯ В УКРАЇНІ	13
<i>Бовсунівська В. В.</i> <i>Краснов В. П.</i>	СУЧАСНА РАДІАЦІЙНА СИТУАЦІЯ У ЛІСАХ ДП «НАРОДИЦЬКЕ СЛГ»	14
<i>Сверчевська І.В.</i> <i>Краснов В.П.</i>	ОСОБЛИВОСТІ РАДІОАКТИВНОГО ЗАБРУДНЕННЯ ДЕРЕВИНИ ПАЛИВНОЇ У ДП «КОРОСТЕНСЬКЕ ЛМГ»	16
<i>Бровата К.Я.</i> <i>Манишевська Н.М.</i>	СТАЛИЙ РОЗВИТОК У КОНТЕКСТІ СУСПІЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРОБЛЕМ	18
<i>Плячук Д.Л.</i>	ОЦІНКА ВПЛИВУ ДИНАМІКИ ВИКИДІВ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЗМІНИ ПРОМИСЛОВОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ МІСТА (НА ПРИКЛАДІ м. СУМИ)	19
<i>Іванов О.В.</i> <i>Кочанов Е. О.</i>	НЕПРАВИЛЬНЕ ЗБЕРЕЖЕННЯ ДОПОМІЖНИХ МАТЕРІАЛІВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ, ЯК СКЛАДОВА ЕКОЛОГІЧНОЇ НЕБЕЗПЕКИ	20
<i>Гислицька А.І.</i> <i>Чащєва О.В.</i>	ВПРОВАДЖЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ — ОСНОВНА ЗАДАЧА СТАЛОГО РОЗВИТКУ	21
<i>Сальницька В.М.</i> <i>Гончаренко Т.П.</i>	ОТ ОПАСНЫХ МОЮЩИХ СРЕДСТВ ДО ПОЛЕЗНЫХ	22
<i>Дациенко В.В.</i> <i>Сващенко Ю.В.</i>	ЭКОЛОГИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ ТРАНСЛОКАЦИЯ ТЯЖЕЛЫХ МЕТАЛЛОВ ИЗ ГАЛЬВАНОШЛАМОВ В ПОЧВУ	23
<i>Дичко А. О.</i> <i>Ополіський І. О.</i>	ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ ІНТЕНСИФІКАЦІЯ БІОЕНЕРГЕТИЧНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ БІОМАСИ У БІОГАЗ	24
<i>Іваненко С.О.</i> <i>Своля Н.І.</i>	ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА ПОШИРЕННЯ НЕСАНКЦІОНОВАНИХ СМІТТЄЗВАЛИЩ В М. ЧЕРКАСИ	25
<i>Курно Т.В.</i> <i>Сизова З.А.</i>	ЭКОЛОГИЧЕСКАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ ВОДНЫХ ОБЪЕКТОВ КРУПНЫХ ГОРОДОВ УКРАИНЫ	26
<i>Ненашина Т.А.</i> <i>Царева М.О.</i>	АНТИКОРРОЗИОННЫЕ ПОКРЫТИЯ ДЛЯ МОСТОСТРОЕНИЯ	27
<i>Трач І. А.</i> <i>Петрук В. Г.</i>	ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ВПЛИВУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА НА СТАН МИСЛИВСЬКОЇ ТЕРІОФАУНИ ЛІСОСТЕПУ ПОДІЛЛЯ	28
<i>Галазювська К. В.</i> <i>Краснов В. П.</i>	ВПЛИВ ЩІЛЬНОСТІ РАДІОАКТИВНОГО ЗАБРУДНЕННЯ ҐРУНТУ НА ВМІСТ ¹³⁷ Cs У ФІТОМАСІ КОНВАЛІЇ ТРАВНЕВОЇ	30
<i>Мельник В.В.</i>	НЕОБХІДНІСТЬ ПЕРЕХОДУ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ НА СТАЛИЙ РОЗВИТОК	31
<i>Федотюк О.В.</i> <i>Давидова І.В.</i>	ВПЛИВ ДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ НА СТАН ПОВЕРХНЕВИХ ВОД	33
<i>Полунай О.В.</i> <i>Кірейцева Г.В.</i>	ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	34
<i>Яковенко Н. І.</i> <i>Корбут М.Б.</i>	УПРАВЛІННЯ ТА ПОВОДЖЕННЯ З ТВЕРДИМИ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ	36
<i>Скоропадська С.В.</i> <i>Давидова І.В.</i>	ПРОБЛЕМИ ТА НАСЛІДКИ ЗАБРУДНЕННЯ СВІТОВОГО ОКЕАНУ	37
<i>Коцюба І.Г.</i>	ДОСЛІДЖЕННЯ МОРФОЛОГІЧНОГО СКЛАДУ ТВЕРДИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ ЖИТОМИРСЬКОГО РАЙОНУ	38

РАЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ

<i>Мірошник Н.В.</i> <i>Славгородська Ю.В.</i>	ДО МЕТОДИКИ ОЦІНКИ СТАНУ ЗАХИСНИХ ЛІСОВИХ НАСАДЖЕНЬ В УМОВАХ АЕРОТЕХНОГЕННОГО ЗАБРУДНЕННЯ	40
<i>Баклажко В.А.</i>	РАЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ ВОДНИХ РЕСУРСІВ В УКРАЇНІ	42
<i>Резніченко Ю.С.</i> <i>Мислюк О.О.</i>	МОНІТОРИНГОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА АНАЛІЗ КИСЛОТНО-ОСНОВНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ҐРУНТІВ ПРИДОРОЖНІХ ЗОН МІСТА ЧЕРКАСИ	43
<i>Брузда О.В.</i> <i>Єльнікова Т.О.</i>	АНАЛІЗ СТАНУ ЕВТРОФІЧНИХ ПРОЦЕСІВ У ВОДОСХОВИЩІ «ДЕНИШИ» ТА ВОДОЗАБОРІ «ВІДСІЧНЕ» РІЧКИ ТЕТЕРІВ	44
<i>Новицький В.П.</i>	ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ЕКОЛОГО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ВЕДЕННЯ МИСЛИВСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА В АГРОЛАНДШАФТАХ УКРАЇНИ	45
<i>Бардиш Ю.В.</i> <i>Мислюк О.О.</i>	ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНУ ЯКОСТІ ВОДИ РІЧКИ ШПОЛКА	46
<i>Ізюмова О.Г.</i>	РАЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ УГІДЬ В УМОВАХ ЗАБРУДНЕННЯ	48
<i>Рак В.С.</i> <i>Гончаренко Т.П.</i>	ВИЗНАЧЕННЯ ВМІСТУ МІКРОЕЛЕМЕНТІВ В ҐРУНТАХ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ	49

<i>Гарбар Я.І. Євтак І.В.</i>	СИСТЕМА ЗАХОДІВ ФОРМУВАННЯ ЕРОЗІЙНОЇ СТІЙКОСТІ ҐРУНТІВ	50
<i>Бізуи Н.П. Корбут М.Б.</i>	ВИКОРИСТАННЯ НЕТРАДИЦІЙНИХ ТА ВІДНОВЛЮВАНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ	51
<i>Вінський В.В. Скрипніченко С.В.</i>	ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ РЕКРЕАЦІЙНОГО КОМПЛЕКСУ ЖИТОМИРЩИНИ	52
<i>Медвідь О.С. Манішевська Н.М.</i>	ВПЛИВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПРИРОДНІ УМОВИ І ПРИРОДНІ РЕСУРСИ УКРАЇНИ	53
<i>Погоріла О.О. Манішевська Н.М.</i>	РАЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ КИЇВЩИНИ	54
<i>Ратушня Н.С. Корнелюк Н.М.</i>	ДО ПИТАННЯ КОМПЛЕКСНОЇ ОЦІНКИ ЯКОСТІ УРЬБОСЕРЕДОВИЩА	55
<i>Вінський В.В. Камських Т.С.</i>	ОЦІНКА ЯКОСТІ ВОДИ РІЧКИ ТЕТЕРІВ	56
<i>Давиденко В.О. Трач І.А.</i>	АНАЛІЗ ВПЛИВУ КИСЛОТНИХ ДОЩІВ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ УГІДДЯ	58
<i>Егорова Л.М.</i>	ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОЦЕСА ТРАВЛЕННЯ МЕДНОГО СПЛАВА – БрБ2	59
<i>Жуковський О. В. Зборовська О. В.</i>	РАДІАЛЬНИЙ ПРИРІСТ КУЛЬТУР СОСНИ ЗВИЧАЙНОЇ НА РІЗНИХ ҐРУНТОУТВОРЮЮЧИХ ПОРОДАХ В ЖИТОМИРСЬКОМУ ПОЛІССІ	60
<i>Москаленко М.В. Нікіфоров Б.В. Корнелюк Н.М.</i>	ДО ПИТАННЯ БІОКОНСЕРВАЦІЇ ВАЖКИХ МЕТАЛІВ РОСЛИННИМИ ОРГАНІЗМАМИ (НА ПРИКЛАДІ ГАЗОННОЇ ТРАВИ)	62
<i>Чечіль А. М. Корнелюк Н.М.</i>	ФІТОІНДИКАЦІЙНА СКЛАДОВА ІНТЕГРАЛЬНОЇ ОЦІНКИ ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ ЧЕРКАСЬКОЇ УРЬБОСИСТЕМИ	63
<i>Новіцький В.О. Скрипніченко С.В.</i>	ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА СТАНУ ҐРУНТІВ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ	64
<i>Слюсаренко В.В. Хоменко О.М.</i>	АНАЛІЗ ДИНАМІКИ ТА НАПРЯМКІВ ВИКОРИСТАННЯ ВОДНИХ РЕСУРСІВ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ	65
<i>Малинівська К.В. Скрипніченко С.В.</i>	ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА ОЧИЩЕННЯ СТІЧНИХ ВОД ЗА ДОПОМОГОЮ БІОЛОГІЧНИХ РЕАКТОРІВ SVR	66
<i>Сорока А.В. Скрипніченко С.В.</i>	НАСЛІДКИ НЕЗАКОННОГО ВИДОБУВАННЯ БУРШТИНУ	67
<i>Данилюк Ю. М. Корбут М. Б.</i>	ПРОБЛЕМА ВТРАТИ БІОРІЗНОМАНІТТЯ ТА ПРИНЦИПИ ЙОГО ЗБЕРЕЖЕННЯ	68
<i>Ярош А.О. Скрипніченко С.В.</i>	ОЦІНКА РАДІОАКТИВНОГО ЗАБРУДНЕННЯ ЛІСОПРОДУКЦІЇ У ЛІСОВИХ МАСИВАХ ДП «ОЛЕВСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО»	70
<i>Калита І.В. Корбут М. Б.,</i>	ПЕРСПЕКТИВИ РЕКУЛЬТИВАЦІЇ ВІДПРАЦЬОВАНИХ ШАХТ	71
<i>Денисюкова К.Г. Давидова І.В.</i>	ПРИРОДНО-РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЛАНДШАФТНИХ РЕКРЕАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ ЖИТОМИРЩИНИ	72
<i>Хоботова Э.Б. Изнатенко М.И.</i>	ОЦЕНКА РАДИАЦИОННОЙ ОПАСНОСТИ ГРАНИТНЫХ ШЕБЕНЕЙ	73

ФОРМУВАННЯ НОВОЇ МОДЕЛІ ЕКОНОМІКИ НА ПРИНЦИПАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

<i>Шаповал Т.М. Замула І.В.</i>	РЕАЛІЗАЦІЯ ПОЛОЖЕНЬ КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ	75
<i>Красовський Р.В. Кірейцева Г.В.</i>	ЕКОЛОГІЧНИЙ ПОДАТОК ЯК ЕЛЕМЕНТ СТАЛОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ	76
<i>Нагорний С.В. Давидова І. В.</i>	ЕКОЛОГІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА ЯК ЧИННИК ЗНИЖЕННЯ РІВНЯ ТЕХНОГЕННОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА ДОВКІЛЛЯ	77
<i>Вегера С.Г.</i>	МОДЕЛЬ УЧЕТНО-АНАЛІТИЧЕСКОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ ЭКОЛОГИЧЕСКИХ АСПЕКТОВ ЗЕМЛЕПОЛЬЗОВАНИЯ	78
<i>Метла О.С.</i>	МИНЕРАЛЬНЫЕ РЕСУРСЫ В СИСТЕМЕ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА И ОТЧЕТНОСТИ	80

СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ СОЦІАЛЬНОЇ СКЛАДОВОЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

<i>Охрімчук Д. А. Кірейцева Г.В.</i>	ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	82
<i>Корбут М. Б. Скоружена М. О.</i>	ІНФОРМАЦІЙНА СКЛАДОВА СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	83

МОДЕЛЬ УЧЕТНО-АНАЛИТИЧЕСКОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ ЭКОЛОГИЧЕСКИХ
АСПЕКТОВ ЗЕМЛЕПОЛЬЗОВАНИЯ

MODEL ACCOUNTING AND ANALYTICAL ENSURING ENVIRONMENTAL ASPECTS OF
LAND USE

Рост внимания мирового сообщества к экологическому императиву устойчивого развития предопределил необходимость разработки методики определения экологической и антиэкологической земельной ренты, имеющей особое научное и практическое значение с позиции макроэкономики для расчетов индикаторов экологически устойчивого развития страны. Одновременно создание стимулирующего экономического механизма неистощимого рационального природопользования с целью нейтрализации внутренних источников угроз национальной безопасности в экологической сфере требует адекватного формирования информации о системной взаимосвязи ресурсов природной среды и результатов экономики как на уровне государства в рамках системы национальных счетов, так и на уровне отдельной организации в системе бухгалтерского учета.

В результате проведенного исследования разработана методика определения экологической и антиэкологической земельной ренты в рамках построения системы эколого-экономического учета на уровне организации. Суть предлагаемой методики заключается в систематическом определении экологической и антиэкологической земельной ренты на основе данных локального мониторинга. В связи с тем что при проведении мониторинга по одним характеристикам земельного участка может происходить улучшение (стоимостным выражением которого является экологическая земельная рента 2 расширенная R_{2p}), а по другим — ухудшение (стоимостным выражением которого является антиэкологическая земельная рента R_{2a}), обобщающим показателем, на наш взгляд, будет являться суммарный эколого-экономический результат землепользования (E_{ϕ}), который предлагаем определять следующим образом:

$$E_{\phi} = R_{2p} - R_{2a}. \quad (1)$$

Исходя из научно обоснованной в первой главе экономической сущности антиэкологической земельной ренты ее обратным выражением является эколого-экономический ущерб. В этой связи за основу определения антиэкологической земельной ренты предлагаем взять действующую методику исчисления размера возмещения вреда, причиненного окружающей среде, разработанную Министерством природных ресурсов и охраны окружающей среды Республики Беларусь и утвержденную постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 17.07.2008 г. № 1042 в редакции постановления Совета Министров от 31.12.2010 г. № 1940 (далее — Постановление № 1042), которая учитывает виды (загрязнение земель химическими и иными веществами, водная и ветровая эрозия, ухудшение культур технического состояния сельскохозяйственных земель и др.), показатели (превышение норматива предельно допустимой или ориентировочно допустимой концентрации химических и иных веществ, уменьшение мощности плодородного (гумусированного) слоя почвы и др.) и степень (низкая, средняя, высокая, очень высокая) деградации.

Проведенное исследование позволило выявить, что разрабатываемые в настоящее время в нормативных документах и специальной экономической литературе методики нацелены на выявление и определение величины экологического вреда. Вместе с тем эффективная система природопользования должна выполнять не только фискальную, но и стимулирующую функции. С точки зрения научно обоснованного ранее принципа прямой зависимости собственного капитала организации от ее вклада в воспроизводство природного капитала страны как части национального богатства должен оцениваться вклад каждой организации не только отрицательный, но и положительный, поэтому определение величины экологической земельной ренты 2 расширенной имеет особую актуальность и практическую значимость.

Опираясь на действующую в Республике Беларусь методику исчисления размера возмещения вреда, причиненного окружающей среде, основанную на выявлении и стоимостной оценке ухудшений показателей состояния земли, представляется целесообразным дополнить указанную методику расчетом показателей улучшения, принимая за основу разработанные Министерством природных ресурсов и охраны окружающей среды Республики Беларусь виды, показатели деградации и интервалы их значений. Предлагаемая методика определения экологической и антиэкологической земельной ренты представлена в таблице.

Таблиця — Предлагаемая методика определения экологической и антиэкологической земельной ренты

Методика определения величины антиэкологической земельной ренты	Методика определения величины экологической земельной ренты 2 расширенной
$R_{\text{аз}} = \sum_{i=1}^n U_i, \quad (2)$	$R_{\text{эп}} = \sum_{i=1}^n \Pi_i, \quad (6)$
<p>где $R_{\text{аз}}$ — величина антиэкологической земельной ренты, рублей;</p> <p>U_i — величина эколого-экономического вреда по i-му виду деградации, рублей;</p> <p>n — количество видов деградации</p>	<p>где $R_{\text{эп}}$ — величина экологической земельной ренты 2 расширенной, рублей;</p> <p>Π_i — величина эколого-экономического прироста по i-му виду улучшения, рублей;</p> <p>n — количество видов улучшения</p>
<p>Величину эколого-экономического вреда (U_i) предлагаем определять по действующей методике определения эколого-экономического вреда по i-му виду деградации, разработанной Министерством природных ресурсов и охраны окружающей среды Республики Беларусь и утвержденной Постановлением № 1042</p>	<p>Величину эколого-экономического прироста (Π_i) предлагаем определять по аналогии с действующей методикой определения эколого-экономического вреда (формулы 3, 4, 5), но по показателям, характеризующим не деградацию, а улучшение земельного участка</p>
$U_i = \max(U_{1i}, U_{2i}), \quad (3)$	$\Pi_i = \max(\Pi_{1i}, \Pi_{2i}), \quad (7)$
<p>где U_{1i} — величина эколого-экономического вреда по первому варианту расчета;</p> <p>U_{2i} — величина эколого-экономического вреда по второму варианту расчета</p>	<p>где Π_{1i} — величина эколого-экономического улучшения по первому варианту расчета;</p> <p>Π_{2i} — величина эколого-экономического улучшения по второму варианту расчета</p>
$U_{1i} = T \cdot P_i \cdot K_u \cdot B, \quad (4)$	$\Pi_{1i} = T \cdot S_i \cdot K_u \cdot B, \quad (8)$
<p>где T — таксы в базовых величинах за один квадратный метр, гектар;</p> <p>P_i — количественный показатель площади деградированных земель (включая почвы) соответственно в квадратных метрах, гектарах;</p> <p>K_u — коэффициенты в зависимости от удаленности от городской черты земельного участка, функционального назначения земель и пр.;</p> <p>B — значение базовой величины, установленное на дату составления акта об установлении факта причинения вреда окружающей среде, в белорусских рублях</p>	<p>где S_i — количественный показатель площади улучшенных земель (включая почвы), в квадратных метрах, гектарах</p>
$U_{2i} = C \cdot K_n, \quad (5)$	$\Pi_{2i} = C \cdot K_y, \quad (9)$
<p>где C — кадастровая стоимость земельного участка по материалам кадастровой оценки;</p> <p>K_n — соответствующие коэффициенты: при низкой степени деградации этих земель — 0,25; средней — 0,5; высокой — 0,75; очень высокой — 1</p>	<p>где K_y — соответствующие коэффициенты: при низкой степени улучшения этих земель — 0,25; средней — 0,5; высокой — 0,75; очень высокой — 1</p>

В бухгалтерском учете выражение эколого-экономического результата землепользования, определяемого на основе экологической и антиэкологической земельной ренты, предлагаем отражать в активе баланса как экологическое истощение либо экологическое улучшение по счету «Земельный участок». Исходя из принципа двойственности в пассиве баланса выражением эколого-экономического результата землепользования, на наш взгляд, должен служить добавочный экологический (антиэкологический) капитал, который предлагаем отражать на одноименном счете «Добавочный экологический (антиэкологический) капитал».

Учет экологической и антиэкологической ренты дает возможность не только учесть экологические нарушения и вычесть вызванные ими потери: как из финансовых результатов организации (уровень микроэкономики), так и из ВВП, валовых внутренних накоплений, чистого внутреннего продукта и других показателей (уровень макроэкономики), но и отразить расширенное воспроизводство природного капитала. Если экономическое развитие не только не вызывает экологических нарушений, но и улучшает состояние окружающей среды, то отрицательные величины экологических нарушений меняются на положительные показатели, отражающие прирост природного капитала в смысле оздоровления окружающей природной среды.